

'Fluba nən Pɔl -a cren -tε

Tit

lɛ

---

1 ¹'An 'bɔ Pɔl 'bε 'fluba 'gve -a cren -tε. Bali 'suzan nən 'maan, εn an ya Zozi Crizi -le 'pasiazan -a. Bali 'an 'pla 'nan 'an 'pa minnun nən 'e o 'si "va 'nan 'o 'kɔn 'yee ve -a bε o va. 'An 'pa o va -e 'o yi -téra 'e da, te wee bɔa 'e tigli da. ²'An 'pa o va -e o 'bli 'e 'kɔn 'belidu nən ya'a 'nyaan dιε -yre. Kɔɔ tu nən Bali 'ka tian 'tre drele dιε, yaa 'vι 'nan 'e 'belidu zιε -a -nɔan "minnun le. En Bali zιε ya'a 'wlu 'sean dι. ³'Bε nən 'gve, tu nən Bali -a 'pla 'nan 'e 'wι zιε -a 'le sɔɔman "man "be e 'bɔ. -Yee "wεan Bali nən e ci -kaa 'sizan 'wι 'ji -a bε, e 'wι 'nɔnnɔn zιε -a -peba 'wv 'an 'lo 'nan 'an vι minnun le.

⁴Mεen 'fluba 'gve -a cren -tε 'i 'bɔ Tit lε. Mεen Bali -le 'wι 'vι 'yie, εn i wu "man. 'Wι 'kpa, i dre "le 'an 'pɔn -ji nən -le 'wι 'zv.

-Kaa "tι Bali 'lee -kaa 'sizan 'wι 'ji Zozi Crizi 'o 'wee "yi 'lee 'wee -fudi -tɔt -cɔt -yie!

-Tι nən waa -tɔa -leglizi min ceje -a?

⁵Mεin 'tvi Cret 'treda 'nan -e 'wιnun nən o -fv bε 'i 'le 'sran. 'I -leglizi nən 'fla -tvdv da bε -a -ji min cejenun -tɔɔ! 'Wιnun nən maan 'vι 'yie bε, -a da nən 'i 'ci "nrɔn -e 'i dre! ⁶-Nyren 'nan, min nən waa -tɔa -leglizi min ceje -a bε, 'tɔ 'tv 'ka 'kɔan 'e 'padu "man "dι. -Yee ci 'nan, li -kɔan -a san wlu -tvwli, εn ya'a tve -e 'e nyin li pee -sru "dι. -Yee 'nennun yi -teala Zozi da, 'tɔ 'ka 'kɔan 'e 'padu o man li -weedi 'lee -kɔnnen -weedi da dι, εn o yie "naan min man. ⁷'Wι 'kpa! E ya 'nan min nən 'e yie -tɔa -leglizi -va bε, te 'tɔ 'tv 'e 'kɔn 'e 'padu "man "dι, kɔɔ Bali -le 'nennun -peba a 'e wvdι -yv. En te 'e 'kɔn min nən e ya "vale 'wι pεenɔn e 'cen 'yee 'wι da bε -a dι. En te 'bli 'e 'fɔ -a san ji tada dι. En te -a san 'e -wεn mlindu -trɔa 'e 'win -ji dι. En te -a san 'e 'wι 'blidi yι "yi "dι. En te -a san "lala yι "yi "dι. ⁸Pian 'e 'kɔn

min nen e min "kuan 'e 'pe "fli "a be -a. En 'e 'wɪ "yi "dredi yɪ "yi. En -a san 'e 'kɔn min tigh 'a, 'e 'ta wula Bali wei da tigh, en 'e -kola 'e 'fli 'pladi -a. ⁹En "nyian -a san 'e 'kɔn 'e koaladi Bali -le 'wɪ tigh nen waa paa "ji "be -a man. -Te e ya min zɪe -a be, -a -nan nen e -kɔlaman min -mienun "koe "tɔdi -a 'o da 'wɪ "paadi tigh zɪe -a. En minnun nen o 'ka "vale 'o maan "yi "dɪe, e -kɔlaman -a -ci 'sidi -a -wle 'nan 'wee tin 'ka 'nɔnnɔn di.

Pəl -a 'vɪ Tit le 'nan 'e Bali -le 'wɪ "paadi tigh 'ci 'si minnun le!

¹⁰Min "kaga "a ve 'o 'fli man 'nan o yi -teala Zozi da, te o 'ka "vale 'o 'ta wula 'wɪ tigh da di. Minnun zɪe o "kaga "a Zuif 'nɔn 'a, en o min ci baaman -ji 'wɪ "kaga "vɪdɪ -a, te 'wɪ 'bɔ 'ci "ka "dɪ. ¹¹-Yee "wean 'i o 'lebo 'pla "da! Kɔɔ 'wɪ nen e 'ka 'wɪ tigh 'a dɪe, -a 'bɔ nen waa "paaman minnun ji, -e 'o "lala yɪ -dawli a. -Wee "wean 'kɔn -mie 'le "nen 'nɔn peenɔn 'si 'si tigh da. ¹²Cret min -tv nen minnun -a 'sia 'wɪ 'tɔzɑn -a 'wɪ nen e -taa "drele be -a vidi man be, e Cret 'nɔn 'le 'wɪ 'vɪ. Yaa 'vɪ o man 'nan: «Cret 'nɔn 'sen ve nen 'wlu 'a, en o ya "le plɔ winun -le 'wɪ 'zv, en kɔannɔn nen waa, en -blife da nen 'o 'ci "nrɔnman 'saza.» ¹³'Wɪ nen yaa 'vɪ o man be, 'wɪ 'kpa nen. -Yee "wean 'i 'wɪ 'pla -wle 'klagla! 'I dre zɪ -e -wee yi -teradi Zozi da 'e dre tigh 'e 'pee. ¹⁴'I dre zɪ -e 'o "trɔen 'si Zuif 'nɔn 'le polunun le. En -e 'o vile 'o 'ta wula minnun nen o 'ka "nyian Bali -le -si tigh da dɪe -wee 'srɔen winun da di. ¹⁵-A -cin 'e 'kɔn 'i 'ji 'nan, minnun nen o ya 'saun Bali 'le be, fe -tv 'ka o "tri 'tɔa Bali 'le di. 'Pian minnun nen o ya 'o "tri "tɔdi Bali 'le, te wa'a yi teala Zozi da dɪe, fe peenɔn o "tri -tɔa Bali 'le. Kɔɔ -wee ci "nrɔndi peenɔn dre 'wlidi Bali 'le, en ya'a tin tea o da di. ¹⁶Waa ve 'o 'fli man 'nan o ya Bali -le ve -a. 'Pian 'winun nen waa dra be, yaa -kɔnnɔnman 'nan o 'ka Bali -le ve -a di. Wa'a 'ta 'wula Bali wei da di, en o -pe 'ka 'sɔa 'wɪ "yi "tv drede -a di. Minnun zɪe Bali 'ka o ye "yi "fo "di.

Zi kɔ Zozi -sruzan 'e 'ta wv be Pəl -a 'vɪ Tit le

2 ¹Tit, te 'i 'wɪ dre "le -wee 'wɪ 'zv di! 'Pian 'yie ve be, Bali -le 'wɪ "paadi tigh be, -nyren 'i vɪ minnun le! ²'I vɪ -klɔnmɔn cejenun le 'nan, -wee 'wɪ 'fa 'e 'kɔn 'e 'sidi. 'I vɪ -wle 'nan, 'o dre wɪ 'e maan minnun yie 'e 'nan o man. 'I vɪ -wle 'nan, 'o 'fli 'kun 'wɪ peenɔn 'ji. En "nyian be -wee yi -teradi Zozi da, 'lee -wee min yidi "yi, 'lee -wee -poan 'sɔdi be, 'i vɪ -wle 'nan, tv peenɔn man 'wɪ zɪe 'e 'kɔn o man 'pleble.

³'I lumɔn cejenun -le ve 'vɪ "nyian zɪ. 'I vɪ -wle 'nan, o dre wɪ 'e -kɔɔn 'nan 'o ya Bali -le ve -a. En 'i vɪ -wle 'nan, te 'o 'wɪ min man -wlidi "di. En 'i vɪ -wle 'nan, te 'o -wen mlindi -trɔa 'o 'win -ji di. En 'i vɪ -wle 'nan, 'o 'wɪ "yi "paa minnun ji. ⁴-Te o ya 'wɪ zɪe -a drenan be, -a -nan nen o -kɔlaman 'wɪ "paadi -a lumɔnnun ji. En zi kɔ lumɔn 'e -sran yɪ "yi "be, 'o "paa o ji. En zi kɔ lumɔn 'e 'yee 'nennun yɪ "yi "be, 'o "paa o ji. ⁵En "nyian be 'o "paa o ji 'nan, 'o 'fli 'kun 'wɪ peenɔn 'ji. En 'wɪ nen e 'tɔ "paa lumɔnnun man be te

'o dre dt. En 'o dre -kɔnnən wlu lumɔn tıgli 'a. En 'o 'ci 'e 'kɔn "yi. En 'o 'ta wula 'o -sran wei da. 'Wı p̄eənɔn zıę -a 'bɔ nən 'o "paa o ji, "t̄gɔ minnun 'o 'wı 'wlidi Bali wei man.

⁶I 'wı 'pla "nyian -gobonun le. I vı -wle 'nan 'o 'fli 'kun 'wı p̄eənɔn 'ji.
⁷Tit, 'i 'bɔ nən 'i dre -wee 'wı -kɔn "manzan 'a 'wı "yi "drenan. En 'yie Bali -le 'wı "paadı be 'e 'kɔn 'e 'nɔan da, te 'i -te srɔan -a "fo "du! ⁸Bali -le 'wı tıgli nən min 'ka 'kɔlaman -a -sa -fɔdı -a dıę, -a 'bɔ nən 'i "paa minnun ji. I dre zı -e 'yra 'e -kaa 'nammannɔn 't̄e, te wa'a 'kɔlaman 'wı 'wlidi "t̄wli "vıdı -a -kaa man dt.

⁹En "nyian 'i 'wı 'pla nɔannun le 'nan, 'o 'ta wula 'o 'tazan wei da 'wı p̄eənɔn 'ji. I vı -wle 'nan, 'o 'tazan ci 'sɔ wınun dre, en te 'o 'sa -fɔ -a 'nean dt. ¹⁰En te 'o -wee fe -tv crin wu dt. Pian 'o yie 'trɔa 'wı "yi "dredı da. 'O dre zı yi p̄eənɔn man -e minnun 'o Bali nən -kaa 'sizan 'wı 'ji -a be -yee 'wı "paadı -st -fɔ.

¹¹'Wı p̄eənɔn zıę -a 'bɔ nən 'i 'cin -tɔ minnun ji, kɔɔ Bali 'yee "yi "nən e ci blamin p̄eənɔn 'si 'wı 'ji ve -a be -a ta 'bɔla. ¹²En -yee "yi zıę -yee "paaman -kaa 'ji 'nan, -kaa 'si 'wı p̄eənɔn nən e 'ka Bali ci 'sɔ wı -a dıę -a -sru! En 'nan -kaa 'si blamin ci 'sɔ wınun -sru! Yaa "paaman "nyian 'nan, tv nən -kaa ci -ji 'gve -kaa 'ta wu -kaa 'fli 'kundı -a 'wı p̄eənɔn 'ji, en -kaa 'wı nən e ci 'kpa be -a dre, en -kaa 'yra -te Bali man! ¹³-Kaa dre zı, te -kaa ci "nran yi -dan be -a man -pean. Yi zıę -a da nən -kaa 'sizan 'wı 'ji Zozi Crizi nən -cee Bali -dan a be, e -taa 'yee 'te 'san -a. ¹⁴E wu "man en e -kaa 'leji -ka 'wu. Yaa dre zı 'nan -e 'e -kaa 'si 'wı 'wlidi p̄eənɔn 'le nɔanba -ji. En "nyian 'nan -e 'e -kaa dre minnun 'saun nən o ci 'e 'saza 'le ve -a be waa. Yaa dre zı 'nan, -e -kaa kɔn minnun nən o ci 'o 'kɔaladı 'wı "yi "dredı man be waa.

¹⁵'Wı p̄eənɔn zıę -a 'bɔ nən 'i "paa minnun ji! I 'pla -wle 'wı 'a, en 'i o "trɔen nyuɔn! 'Nyranman zıę -a 'bɔ nən Bali -a -peba 'wu 'i 'lo. Te 'i 'fli 't̄vı -e min -tv 'yei dre 'e 'pela koda dt!

Zozi -sru 'ta wıdı

3 ¹I -cin -tɔ Zozinɔn p̄eənɔn 'ji 'nan, 'o 'ta wula minnun tanɔn wei da, en 'wı nən waa ve be 'o dre! En o man 'e 'kɔn 'e wıvıdı tv p̄eənɔn man 'wı "yi "dredı -a! ²Te 'o min 'tɔ 'te dt! Te 'o 'wı 'blıdı yi "yi "du! Pian tv p̄eənɔn man be, 'o 'kɔn -trɔɔ, en min -tvdu p̄eənɔn yıdı "yi 'e 'kɔn o ji!

³Fe nən maan ve zıę -yee ci 'nan, -kaa 'bɔ 'gve 'e tede be, te -ka'a 'wı 'tɔ wı dra dt, en te -ka'a yie 'ka 'naan min man dt. En "nyian be -kaa yi -teala 'wı nən e 'ka 'wı tıgli 'a dıę -a da. En te -kaa ya fe -tv -tvdu p̄eənɔn yıdı "yi "le nɔan -a 'lee blamin ci 'sɔ wınun 'tɔ 'tvdu p̄eənɔn 'le nɔan -a. Te -kaa nyannen dredı ye "yi, en te -kaa min lo fe ye "yi "le 'e dre -cee ve -a. Te -kaa "naan min man, en minnun "naan -cee "man.

⁴Pian zı -kaa 'sizan 'wı 'ji Bali 'yee "yi 'lee 'yee min yıdı "yi "ta 'bɔla be, ⁵-a -nan nən e -kaa 'si 'wı 'ji. Ya'a drele 'nan 'wı "yinun nən -kaa dre be -a

man nen dī, 'pian -kaa nyrinda 'be 'sen "da. E -kaa ya 'e 'pee Bali lei 'saun 'le 'pleble 'a 'nan -e -kaa dre min -tre -a. ⁶'Wī zīε -a dredī be, e ya "le -kaa -srudi -le 'wī 'zu. ⁶'Wī 'kpa Bali -ta 'yee lei 'saun 'a -cēe. E ciila -kaa 'sizan 'wī 'ji Zozi Crizi -va, en e -ta -a 'e 'ciiladi "da. ⁷Bali -le "yi "le "wēan be, e -kaa dre min tighl 'a 'e 'lē. -Yee "wēan -a -cin a -kaa 'ji 'nan 'belidi nen ya'a 'nyaan dīε, yaa -nōan -cēe.

⁸'Wī zīε, e ya 'wī tighl 'a, en e ya "le min 'e yi -tera "da "fo! An ya "vale 'i 'tō 'wīnun zīε -a da 'kpa tighl, -e minnun nen o yi -tera Bali da be, 'o yiē -trōa 'wī nen e cī "yi "be -a dredī da 'kpa tighl. ⁹'Wī zīε -yēe cī "yi, en -yēe "paa min va.

⁹'Pian -sa -fōdī nen ya'a 'wī 'paa "va "min le dīε 'i "paala "man! En Zuif 'nōn tranun kluda wī 'lee Moizi -le -pei -tō wīnun be, te 'i 'wī 'bli "da "dī, en te 'i -sa -fō "da "du! ¹⁰I "paala "man, kōo e ya 'wī "tun "a. Min nen -yee 'wī "paadī min "ceān 'e cin man be, 'i 'wī 'pla -yre! -Te yia 'pla -yre 'e 'pa -a -tv, en yia dre 'e 'pa -a "fli, te ya'a maan "yi "dīε, 'i -nyran si -sru. ¹¹Kōo yia -tō "men 'nan, min zīε 'e 'fli 'si -si tighl da. ¹²'Wī 'wlidī "drezan nen, en 'e 'fli 'pla Bali -le nyran -blidī wlu.

Pōl 'wī 'nyranman 'vī

¹²-Te Atema nen, en -te Tisik nen, tv nen an o -tv "paa -sia 'yie be, 'i man -wee -e 'i 'bō "nyiandū 'an man Nikopoli. ¹³'Fla zīε -a da nen an tv -wlidī "nen min 'ka 'kōlaman -e 'e 'kv 'ta wūnan dīε -a dra.

¹³Tit, 'i yra 'si! I 'pa Zena 'lee Apolo -va -wee -kvūdī 'ta wūnan -ji! Te fe -tv 'e kli o man dī! Zena 'bō a min nen min -fōa -a -sru -e 'e min 'lejī wī -bli be -a. ¹⁴En -kaa "bōt Zozinōn "nyian be, e ya "le "o 'wī "yi "dredī -tranla fe nen -a 'wī a min man be, -a -nōndī -a -yre! -Te o ya 'wīnun zī -a drenan be, te o 'ka 'tredā 'e "tun "di.

¹⁵Minnun pēenōn nen kv cī waa 'gve, wei 'tō bo. En minnun nen o 'kv ye "yi te o yi -teala Bali da be, 'i o 'tō bv.

Bali -le "yi 'e 'kōn 'ka pēenōn 'va!